

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa Z. W.
przeciwko Zespołowi Szkół nr [...] im. [...] w G.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 marca 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 6 marca 2015 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej 120 zł
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z 6 marca 2015 r. zmienił przywracający powoda Z. W. do pracy w pozwanym Zespole Szkół wyrok Sądu Rejonowego w T. z 4 listopada 2014 r. i oddalił jego powództwo. Sąd ustalił zasadność i zgodność z prawem wypowiedzenia nauczycielskiego stosunku pracy (art. 20 ust. 1 pkt 1 i art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela, art. 30 § 4 i 45 k.p., art. 32 ust. 1 i 2 ustawy związkach zawodowych).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na nieważność postępowania wynikającą „z braku uprawnionego organu powołanego do reprezentowania strony pozwanej oraz nienależyte umocowanie pełnomocnika pozwanego”. W uzasadnieniu podniesiono zarzut braku legitymacji procesowej do

działania w imieniu pozwanego Zespołu Szkół, a jednocześnie nienależytego umocowania pełnomocnika strony pozwanej. Zarząd Powiatu G. uchwałą nr [...] z 29 lipca 2013 r. odwołał powoda ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkół w G.. Wojewoda [...] rozstrzygnięciem nadzorczym nr [...] z 3 października 2013 r. stwierdził nieważność powyższej uchwały. WSA w B. wyrokiem z 12 marca 2014 r. (sygn. akt II [...]) oddalił skargę Zarządu Powiatu. NSA wyrokiem z 5 listopada 2014 r. (sygn. akt I OSK 2166/14) oddalił skargę Powiatu. W uzasadnieniu wniosku dalej wskazano na wyrok NSA z 3 września 2013 r., I OSK 968/13 (..) i tezę, że wobec stwierdzenia nieważności uchwały o odwołaniu ze stanowiska dyrektora szkoły nie ma podstaw do twierdzenia, że stanowisko to pozostaje nieobsadzone w rozumieniu art. 36a ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Pomimo jednoznacznego stanowiska judykatury sądów administracyjnych, Zarząd Powiatu podjął uchwałę nr [...] z 30 maja 2014 r. w sprawie powierzenia J. K. stanowiska dyrektora Zespołu Szkół w G.. Wojewoda rozstrzygnięciem nadzorczym nr [...] z 24 lutego 2015 r. orzekł nieważność tej uchwały, ponieważ została podjęta w sytuacji, gdy uchwała nr [...] Zarządu Powiatu z 29 lipca 2013 r. w sprawie odwołania powoda ze stanowiska dyrektora została wcześniej unieważniona rozstrzygnięciem nadzorczym z 3 października 2013 r. Doprowadziło to do wstrzymania wykonania uchwały o odwołaniu powoda. Nie nastąpił skutek, a więc odwołanie dotychczasowego dyrektora Z. W.. Wyrok NSA z 5 listopada 2014 r. (I OSK 2166/14) wyeliminował ostatecznie z obrotu uchwałę nr [...]. W tym stanie rzeczy powód nigdy nie przestał piastować stanowisko dyrektora pozwanego Zespołu Szkół. Tym samym, *a contrario* J. K. w czasie trwania sporu nie był dyrektorem pozwanego Zespołu Szkół i nie miał prawa do jej reprezentowania, co rozciągało się także na pełnomocnika procesowego strony pozwanej.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wniosek niezasadnie zarzuca nieważność postępowania z art. 379 pkt 2 k.p.c.

Pozwany miał szczególną zdolność sądową i procesową jako pracodawca (art. 460 § 1 k.p.c.).

Spór wynikał z prawa prywatnego (stosunek pracy to domena prawa prywatnego – art. 11 k.p.) a nie z prawa administracyjnego. Przedmiotem sprawy nie było żądanie zatrudnienia na stanowisku dyrektora szkoły ani roszczenia związane z pozbawieniem powoda takiego stanowiska. Proces toczył się między nauczycielem (powodem) z którym pozwana rozwiązała nauczycielski stosunek pracy w trybie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela. Na gruncie prawa pracy nie ma zasadniczo nieważności (*ex lege*) oświadczeń o wypowiedzeniu czy rozwiązaniu zatrudnienia, nawet wtedy gdy dokonuje tego organ nieuprawniony. Uwaga ta nie jest konieczna, gdyż zarzut nieważności postępowania odnosi się do bezwzględnej przesłanki procesowej (art. 379 pkt 2 k.p.c.). Nie jest zasadny albowiem pozwana Szkoła miała wymagany ustawą organ czyli dyrektora. Szkołą kierował nauczyciel, któremu powierzono stanowisko dyrektora (art. 36 ust. 1 ustawy o systemie oświaty). On też był uprawniony do reprezentowania szkoły, w tym w sprawach z zakresu prawa pracy, jako kierownik zakładu pracy (art. 3¹ § 1 k.p w związku z art. 460 § 1 k.p.c.). Procedura jest służebna do prawa materialnego a nie odwrotnie. Nie zostały więc naruszane przepisy art. 67 § 1 i 86 k.p.c. Nie można stwierdzić, iżby szkoła mogła pozostawać bez kierownika zakładu pracy, a skoro przysługuje jej szczególna zdolność sądowa i procesowa, to również jej kierownikowi (dyrektorowi) przypada uprawnienie i jednocześnie obowiązek reprezentowania szkoły w sporach sądowych z pracownikami, czyli nie tylko nauczycielami. Konsekwentnie ta szczególna zdolność sądowa i procesowa jest pełna (a nie ułomna) w tym znaczeniu, że to szkoła reprezentowana przez dyrektora może udzielić pełnomocnictwa procesowego do reprezentowania jej w sporze przed sądem pracy z pracownikiem. Wyprowadzenie natomiast tezy, że powód nigdy nie przestał piastować stanowiska dyrektora pozwanego Zespołu Szkół i tym samym („*a contrario*”) takim dyrektorem nie był J. K. - nie jest uprawnione. Wstrzymanie wykonania uchwały o odwołaniu powoda ze stanowiska dyrektora nie oznacza, że powrócił na stanowisko dyrektora szkoły. Po wyroku NSA z 4 grudnia 2014 r., I OSK 2166/14, powód nie został dyrektorem szkoły. Należy oddzielić sfery administracyjną i cywilną. Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest w

tym zakresie jednoznaczne i wyraźne. Stwierdza się w nim, że uchwała o odwołaniu dyrektora szkoły, która została unieważniona w trybie administracyjnosądowym nie reaktywuje „dyrektorskiego” statusu zatrudnienia. Odwołanie nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły przez organ prowadzący szkołę w wykonaniu uchwały publicznej władzy samorządowej, która zostanie orzeczeniem sądu administracyjnego unieważniona, nie prowadzi do reaktywowania dyrektorskiego stosunku zatrudnienia. Weryfikujące sferę publicznoprawną skutki orzeczenia sądowego nie przenoszą się na stosunek pracowniczy powierzenia nauczycielowi okresowego sprawowania funkcji kierownika szkoły oraz odwołania go z kierowniczego stanowiska zatrudnienia. Wyrok sądu administracyjnego w sferze administracji publicznej nie może rozstrzygać o istnieniu pracowniczego stosunku zatrudnienia na kierowniczym stanowisku w szkolnictwie (wyrok Sądu Najwyższego z 12 lutego 2015 r., I PK 155/14). Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego oddalający skargę zarządu powiatu na rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody, stwierdzające nieważność odwołania dyrektora szkoły, nie dotyczy stron stosunku pracy (nauczyciela i szkoły) i nie prowadzi do nieważności odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego jako czynności modyfikującej treść stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2004 r., I PK 100/04). Skutki prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego o sprzeczności z prawem aktu powierzenia nauczycielowi pełnienia obowiązków dyrektora szkoły mogą w stosunkach pracy oddziaływać wyłącznie na przyszłość (*ex nunc*). Dlatego wypowiedzenie nauczycielskiego stosunku pracy byłemu dyrektorowi szkoły, który w czasie dokonywania wypowiedzenia nauczycielskiego stosunku pracy został pozbawiony tej funkcji kierowniczej bez wypowiedzenia na podstawie art. 38 ust. 2 pkt 2 ustawy z 1991 r. o systemie oświaty, może być legalnie dokonane przez nauczyciela pełniącego obowiązki dyrektora szkoły (art. 3¹ § 1 k.p.), choćby następnie akt powierzenia mu okresowo pełnienia tych obowiązków (dyrektora szkoły) został unieważniony w sądowym postępowaniu administracyjnym. (wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 2014 r., I PK 219/13).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczone na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. oraz § 11 ust. 1 pkt 1 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (stosowanego odpowiednio do odpowiedzi na skargę).

[l.n]